

ЗМІЙНИ ПРАЩУРИ УКРАЇНЦІВ ТА ІНШИХ СЛОВ'ЯН

Данильченко Павло Іванович

ДНВП «Геосистема», pavlodanylchenko@gmail.com

Шляхетним нащадкам слов'янськомовних германців = сермендів / сарматів було престижно носити саме імена, що вказували на їхнє походження від зміїв [1, 2]. Тому-то закінчення в складних слов'янських іменах на «-слав» (Святослав, Ярослав [д.-сканд. Jarisleifr], Мирослав, Болеслав, Вячеслав, Станіслав) або ж на «-цлав» (Вацлав [Vatslav], Венцлав [Ventslav]) може бути словом заміником *Sъlaving < *Skleung = Славинець / Славік (с[к]лизький, славський, славний, славута) табуйованого «істинного» імені Σκουλήκι¹ [Skoulíki] = Greuthung / Greutung / *Kreutung = *Dreving / Therving / Terving / *Čerъving = *Srbing / Srbin – «Скальв² / С[к]лав / Слав / Крив / Крев / Грев / Древ / Терв / Черв / Серб / Серп» = Змій / *Ж[ал]мій. Саме від цього слово-замінника, що містить давньослов'янсько-маньчжурські афікси -ung, -ing чи -ang, які перетворюють іменник на прикметник, і походять такі слова як нім. «Schlange», дан., норв. «Slange», нідерл., фриз. «Slang» / *S[k]la[vi]ng – «Змій, змія». В сучасних же псевдогерманських мовах ці прикметники *Drevingi = Tervingi = T[h]ervingi = *Červingi = *S[k]la[vi]ngi (древські = тервські = червські = славські [племена]) досі використовуються як субстантиви (іменники) замість древліани = *тервунни / тервуняни = *червунни / черв'яни = *склавини [склизани від прасл. *sklъz] / слав'яни = слов'яни. Завдяки ж втраті придихального приголосного «Sch / S» в подальшому під впливом лат. «long», вочевидь, з нім. «Schlange» / *dlange, дан., норв. «slange», нідерл., фриз. «slang» / *dlang – «змія» утворилося нім., дан., норв., нідерл., фриз. слово «lang» – «довгий, довга», подібне до лат., англ. «long» – «високий, довгий, протяжний» (що добре відповідає цій характерній особливості змії).

Можливо безпосередньо від цього слово-замінника чи від слів «Schlange», «Slang» походять також і наступні слова, що відповідають концепту «змії, як сексуальний та шлюбний партнер людини»: «Розглядаються уявлення про спорідненість змії та людини, відображені у казковому та неказковому фольклорі. На матеріалі казок та етнографічних свідчень розкривається тема змії як двійника людини (як живої, так і померлої), зв'язок змії з народженням людини, перетворення померлої на змію та змії – на новонародженого. Окрему увагу приділено уявленню про змію як пращура родового колективу (тотемізм), зв'язки змії з чоловічою та жіночою ініціацією» [3]:

англ. «slab» / *slav – «кусок, плита, лист, сляб»³; «slabbing» / *slaving – «слябінг / прокатний стан для обтиснення (стоншення) великих сталевих злитків (тіл) у сляби»;

ст.-укр. «хлябати» / *слябати < *славати – «рухатися, погойдуючись [як змія]»;

¹ Грец. «Σκουλήκι» – «черв, хробак» від д.-грец. «σκολός» – «кривий, вигнутий, звивистий».

² Скальви / Скалови [грец. *Σκόλοτοι, нім. Schalauer; лит. Skalviai] – балтійське плем'я, що перебувало в тісній спорідненості з прусами і, вочевидь, було спорідненим обалтеним фінськомовним сколотам [Σκόλοτοι] кривичам. Але ж, можливо, що спорідненими були лише їхні шляхетні роди з юечжійського Дому Чжаову, які як і слов'янськомовні шляхетні роди гревтунгів / *кревтунгів вели свій родовід від ансів Амалів. До того ж шляхта скальвів, можливо, носила на шиї намисто (склаваж) у вигляді уробороса – змії, що пожирає свій хвіст. Адже і лит. «kâklas» (шия – частина тіла, що здатна викривлятися) є кентумною формою, спорідненою східному сатемному «saqlabī» (саклаб – невільник, що носить ошийник).

³ Тобто, довге і тонке сталеве тіло, що асоціюється зі змією та з дуже довгим [високим] у давнину тулубом слов'ян гревтунгів / грутуннів. Отже, українці є нащадками мезобрахікранних кривичів (гостротів гревтунгів, гунів вукрив і аварів вакараїв; снскр. «вакра», телугу «vaṅkaṅā» – кривий).

д.-в.-нім. «slofen» / *slaven⁴ – «робити ковзним, ковзким, слизьким, гладким [як тіло змії = слави, тобто славетної та священної істоти]». Зводиться, як і лит. «lendù» – повзу, до пра-і.е. *(s)len-d(h)- – ковзатися;

нім. «Leib» / *Sleib < *Slav – «тіло, плоть, тулуб»⁵, а також «живіт, шлунок, утроба, черев» [матері-змії];

нім. «Schleife» / *Slave – шлейф⁶.

Proto-Norse *laibaR < *slaivaR – «спадкоємець, нащадок», *laibaz < *slai vaz – «заповідання, спадковість, спадщина, спадок [змія та змії]» [4];

Old High German «lèiba» / *slèiva, гот. (літер.) «laiba» / *slaiva, д.-фриз. «lāvā» / *slāvā, англосакс. «lēba» / *slēva, д.-англ. «lāf» / *slāv, англ. «heir» – «спадкоємець, нащадок» [змії та змія]» [4];

с.-в.-нім. «Slahte» / *Slangte < *Schlangte – «[зміїний] рід, [зміїне] плем'я»;

кор. «sangsoḡ-in» / *s[ɪ]angsoḡ-in – «спадкоємець [змії та змія]»;

ірл. «sliocht» / *slangt, «sliochtach» – «нащадок [змії та змія]»⁷;

«А от якраз у німецькій, «schlagen», раніше «slahan», також означає родити, відбувати пологи – «von gutem schlag» (доброго роду). Таким чином, нормандське «slagt», германське «slahta» (рід, родина) взяті від слов'ян, а потім повернулися до них у формі шляхта, шляхетний, польське «szlachta, szlachetny» [5];

пол. «szlachetny», слвц. «šľachetný», чес. «ušlechtilý» – «шляхетний, благородний»;

лит. «garbè» [пізніша кентумна форма сатемного «salvè»], фриз. «eare», тадж. «шараф», узб. «sharaf», «hurmat», гельс. «urram», азерб. «şərəf», татар. «хөрмәт» [асоц. з серменд / сармат / *салбат < *сылават та хорват] – «шана, честь»;

снскр. «сṛávas», індонез., туркм. «hormat» / *horvat⁸, бенг. «gauraba», маратхі «gaugava», норв., дан. «æge», гуджар. «kīrti», гот. *hrotps, англосакс. «hreid», ісл. «frægð», д.-тадж. «шараф», тадж. «шӯхрат», узб. «shuhrat», «savlat» / *slavat, англ. «celebrity», япон. «sanbi» / *serbi / *sylvvi, їдиш «loyb» / *slov, люксем., нім. «Lob» / *Slov, нідерл., фриз., ісл. «lof» / *slov, португ. «louvor» / *slouvor, ісп. «alabanza» / *slavanza, каталан. «lloança» / *slovança, алб. «lavdi» / *slavdi, лат. «laus» / *slavs, рум. «laudă» / *slavdă, лит. «šlovè», лтс. «slava» – «слава, хвала, повага, шана»;

англ. «clever» / *cṛevering < *cṛavering, валл. «clyfar» / «glyfar», д.-балт. «krevering» / *cṛavering, прасл. *sylvavering < *cṛavering (Черв / Хроб = Крив / Крев /

⁴ Можливо, від кореня саме цього забутого давньоукраїнського слова походять не тільки слово «шліфувати», отримане, вочевидь, як запозичення з німецької мови, а і такі похідні слова як «слиз» / *склиз, «слина», «слимак», «шлунок» і інші.

⁵ Спочатку лише новонародженого, тобто нового змія – спадкоємця, нащадка.

⁶ Спочатку довгий поділ сукні, що подібно до довгого тіла змії ковзе позаду підлогою [буквально – ковзкий, слизький, гладкий немов тіло змії];

⁷ Якщо англ. «worm», дан. *gorm / «orm» – «хробак, черв, змії», то ст.-ірл. «gorm», кельт. *gworm / gorm / germ – «темний, темно-синій, шляхетний».

⁸ Кентумні слова снскр. «сṛávas» і індонез., туркм. «hormat» / *horvat асоціюються зі словами кроат / *крават / хорват, Крив(ий), та з Хробак подібно до того, як сатемні слова д.-тадж. «шараф», лит. «šlovè», лтс. «slava», пол. «sława», укр. «слава» асоціюються зі словами сармат, серб, серп (кривий ніж) та з лат. «serpens», снскр. «sarpaḥ», евенк. «сулама», *Слав / *Слава – «Змії / Змія». Отже, у індоевропейців поняття «слава», як і українське дієслово «прослито» може походити від назви чи «прізвиська» знаменитої і «мудрої» рептилії. До того ж етнонім хорвати, як і етнонім германці, являється лише кентумною формою етноніма сармати.

Грев = Крав / Триглав / Слав) – «вправний, здібний, зручний, кмітливий, красивий, розумний, обдарований, гарної статури, талановитий, тямущий, умілий»;

нім., їдиш «klug», ісл. «klár», швед. «klyftig», валл. «craff», нідерл. «slim», люксем. «schlau»/ *slav, пол. «łebski» / *slavski – «кмітливий, тямущий, розумний»;

блг., мкд. «крава», бсн., слвн., срб., слвц., чes. «krava», пол. «krowa» – корова [славетна та священна, як і змія, істота];

ст.-сл., блг., срб. «глава», бсн., слвн. «glava», мкд. «главата», слвц., чes. «hláva», в.-луж. «hłowa», н.-луж., пол. «głowa» – «глава, голова».

Через гендерну рівність у пращурів українців сарматів головою (главою) сім'ї, вочевидь, був домашній змії Слава [6].

У разі заглиблення у сиву давнину, що відповідає ностратичній мовній макросім'ї, до концепту «змії, як сексуальний та шлюбний партнер людини» на основі слово-замінників Слав і Крив можуть бути віднесеними і такі слова:

ест. «kuulsus», ірл. «clú», лат. «celebritas», італ. «celebrità» / *sʎlavrita, гінді «selibrītee», лтс. «slava», «slavenība» – «репутація, знаменитість, відомість»;

чув. «сулӓмлӓ» – «важкий, сильний, могутній [наче змія]»; «сулӓмлӓ» – гарячий;

араб. «салават» / *sʎлават, башкир. «салауат» [Салават – славетний?] – «славська, хвалебна молитва»;

кор. «salang» / *sʎlang, «salanghada», слвц. «zál'uba» / *zʎ'ub – «задоволення, схильність, прихильність, пристрасть, любов» (адже саме змії на Далекому Сході вважаються найкрасивішими, найчарівнішими та найпристраснішими);

укр. «шлюб» / *злюб – одруження;

чes. «líbí» / *[s]líví, пол. «lubić» / *[s]lucić, слвн. «l'úbit'» / *[s]l'úvit' – люблю;

азерб., узб., турец. «sevgi» / *s[l]evgi < *s[l]avgi, туркм. «söýgi» / *s[l]övgi, ест. «armastus» / *[s]armastus, «armastama» / *[s]ʎlavastama, англ. «love» / *[s]lave, фриз. «leafde» / *[s]lavde, «leafhawwe», нім. «Liebe», «lieben» / *[s]lieben – «любов / кохання, любити / кохати»;

кор. «salanghaneun», англ. «loving» / *[s]loving – «відданий, люблячий, любовний»;

англ. «lovely» / *[s]lavely, фриз. «leaflik», нідерл. «liefelijk», нім. «lieblich» – «гарна, ладна, принадна, чарівна [як змія]»;

англ. «life», «live», «diving» / *[s]laving, нідерл. «leven» / *[s]laven, «levend», швед. «liv», «levande», дан. «levende», нім. «Leben» / *[S]le[i]ben < *Slaven, «lebendig», «lebend» – «життя, живий, жвавий, жити» (порівн. кирг., каз. «жылан», лит. «gyvatė» – «рептилія, змія» при татар. «čölân» – «чулан, комора», блр. «жыллё», блг. «жилище» – «жиле приміщення, житло», блр. «жылец», лит. «gyventojas» – «житель, мешканець»; д.-прус. «giwa» – живе, «giwāntei» – живий, лит. «gyti» – «оживати, відроджуватися, одужувати» [Фасмер]);

грец. «σαλαμάνδρα», англ. «salamander», турец. «semender» / *se[l]mender < *sermend- – «рептилія саламандра»;

лит. «жалтис» [žaltys] – вуж;

д.-кор. [куре / когурьо] «куре», евенк. «кулин» [знах. в. «кулинма] < «салама / сулама» [«хулама» – червона], негід. «сулама», чув. «сёлен», снскр. «sagraḥ» < *sarmaḥ, маратхі «sarpa», італ. «serpe», неаполітано-калабр. «servone», кит. «še», маньчж. «meihe» / *[z]'meihe < *[žal]'meihe, нан. «муйки» / *[z]'муйки, монг. «могой» / *[z]'могой, ст.-сл. «змига», прасл. *zъmъja < *ž[el]'mъya / *ž[al]'mъya, каз., кирг. «жылан»⁹, азерб. «ilan», башк. «йилан», татар. «елан» / *алан, турец. «улан», туркм. «ýulan» / *sýulam < *sarama – «змій, змія» [залізна¹⁰, жалюча, червона] = «хробак, черв» [червоний, як жар];

снскр. «kṛmī», циган. «кермо», перс. «kirm», тадж. «кірм», лит. «kirminas», д.-прус. «girmis», курм. «kurmekî», нан. «калан», азерб. «qurd», карач.-балк. «к'урт» – «хробак, черв [змія]».

Список літератури

1. Данильченко, Павло: 2022, Історія племен і народів, що сформували український етнос і державу Україну, <https://elibrary.com.ua/pavlovin>, https://chtyvo.org.ua/authors/Danylchenko_Pavlo/.

2. Данильченко, П.: 2023, Хрестоматія зі стародавньої історії праслов'янськомовного сарматського суперетносу і його генетичних нащадків: стародавнього аланського і античного германського споріднених суперетносів, а також і українського-давньоруського етносу середньовічної України-Русі, <https://elibrary.com.ua/m/articles/download/12624/3881>, <https://elibrary.com.ua/pavlovin>, https://chtyvo.org.ua/authors/Danylchenko_Pavlo/.

3. Бер-Глінка, А.І.: Змія як сексуальний та шлюбний партнер людини, <https://independent.academia.edu/AndreyBehr>.

4. Nord Names: <https://www.nordicnames.de/w/index.php?title=LEIF>.

5. Красуський, Михайло: Стародавність малоросійської мови, <https://spadok.org.ua/mova-i-pysemnist/mykhaylo-krasuskyy-davnist-ukrayinskoyi-movy-1879>; <http://ukrainaforever.narod.ru/ykrgovir.html>.

6. Бер-Глінка, Андрій: «Домашні змії як елемент традиційної культури народів Європи»,

<https://independent.academia.edu/AndreyBehr>

⁹ Індонез. «telanjang», казах. «жалаңаш», кирг. «жылаңач», татар. «ялангач» – голий.

¹⁰ Вочевидь, всі три слова «змія», «жало» та «залізо» походять від слова «жар» а, отже, і від слова «горіти».